

ČETVRTASTA BURMA

Na domalom prstu desne ruke kočoperi se burma od belog zlata koju sam kupila samoj sebi, jer moj potencijalni treći muž, tada sam na vrhovima izbledelih trepavica osećala da će tako biti, nije mario za bračni artefakt. I ne samo zbog toga. Tada je naša ljubav još bila tajnovita. On je prvo morao da obavi odrastanje sina i kćerke, dok sam ja čekajući prolazila kroz razne faze – od slepe zaljubljenosti kada sam blistala, zatim bila spremna da se mesarskim nožem probodem u međuprostor rebara ispod leve sise kako bih krvareći umrla zbog neostvarene ljubavi, preko mentalne onemoćalosti od čekanja razrešenja njegove bračne situacije, ležeći na leđima prekrštenih ruku na pupku, kao što nameste pokojnicima, i tiho tuleći, pa do strpljive usredsređenosti na protok vremena, kao da sam Buda u ženskom telu, a to vreme, reka života, trebalo je da me u nekom trenutku, konačno, dovede do ljubljenog s kojim ću stati pred matičara, izgovorivši ljupkim, ali odlučnim glasom „Da”, da bi potom u sveže belo okrećenoj sali matičarskog ureda zasvirao Mendelsonov *Svadbeni marš*. Razumljivo, i od njega se očekivalo „Da”, na tom mestu gde su dvoje matičara decenijama registrovali bračne parove, dok je iza njih bila obešena izbleдела državna zastava.

I tako sam u jednoj od emotivnih faza neizdrža od čekanja, nepripadajućoj smernoj, srednjoškolskoj profesorki koja đacima recituje stihove Desanke Maksimović „Ne, nemoj mi prići...”, krenula u skitnju užim centrom grada. U ljubavnom vrtlogu začinjenom strašću, suzama i znojavim, neprospavanim noćima, tumarajući ulicama moga grada, u novosadskom izlogu *Zlatarne Celje* ugledala sam burmu koja mi se odmah dopala iz dva razloga – prvo, bila je od belog zlata – prevazišla je standardno žutilo predviđeno za udadbe/ženidbe, drugo, bila je neobičnog, četvrtastog oblika. U kutijici obloženoj satenom boje šargarepe kočoperila se uzdignuta kao mali ram, nije podanički ležala, čekajući mladin prst na kome bi našla utočiše. Da, još nešto me je privuklo ovom predmetu – nije bila u paru s istom takvom muškom burmom kao što je obično u zlatarskim izlozima, uz pretpostavku da bi u datom trenutku istovremeno trebalo da budu na ženskom i muškom prstu, u svečanom činu ozvaničenja bračne zajednice.

Kako bih, ipak, smirila kupoholičarsku strast čiji je uzrok u ovom slučaju bio moj fizički udaljen ljubavnik, prošetala sam već pomenutim užim centrom Novog Sada, krivudavim ulicama – što je prilično neobično za ravničarski grad, valjda su tu nekada bile njive pa se, kada su se pretvorile u ulice, pokazalo da su prethodna katastarska vlasništva diktirala ovakav splet. Kupila sam sladoled u poslastičarnici *Atina plus* koja se nekada zvala *Kvarner*, ali je u ratnim devedestim godinama dvadesetog veka vlasnik, dok dlanom o dlan, promenio ime. I tako, sladostrasno ližući višnju i limun

u obliku ledenih kugli, u hodu sam razmišljala o burmi kvadratnog oblika. Misli su nečujno ali neprekidno zvrndale, kao kad se stanovnici mravinjaka usplahire prenoseći mrvicu hleba na mesto nevidljivo ljudskom oku.

Na tapetu je bilo pitanje: da li da kupim tu četvrtastu burmu sebi samoj, pa šta bude neka bude, ne mora me ni privenčati ovaj moj, treći očekivani muž, trenutno u liku ljubavnika. Malo sam i vraćala! Možda ću, ako se odlučim da potpišem ček u radnji, u transu kupovine zabaksuzirati i on, taj moj potencijalni treći muž, nikada se ni neće razvesti. Ipak, vrte mi se misli kao Dunav u Đerdapskoj klisuri, u Velikom i Malom kazanu, da je kupim kao estetski oblikovan ostvaren objekat mojih želja koji ne bi imao nikakve veze s odnosom mog ljubavnika i mene? Tek delić uma posvećujem pitanju da li sam uopšte platežno moćna da sebi priuštim taj svetlucavi predmet želje koji, slutim, nije jeftin. Slovenačka roba je oduvek na celom jugoslovenskom tržištu, pre raspada države Jugoslavije, bila najskuplja, ali, da budem iskrena, i najboljeg kvaliteta – od garderobe, sokova, prehrambenih proizvoda, njihov hleb nije bio prineti našem iz žitnice Vojvodine. Do dan-danas čuvam kamelhar kaput slovenačke proizvodnje moje pokojne majke, iznosim ga da se luftira dva puta godišnje kako ga ne bi izjeli moljci, spasavam ga da traje, jer kad kod da ga obučem pretvaram se u oskarovku Helen Miren na crvenom tepihu uoči filmske premijere.

Zbog čega bih tebe, mili čitaocē, još davila svojim dilemama kao ipak moralno posrnula žena koja

oženjenom čoveku svesno nabacuje omču oko vrata, kao raspusna veverica koja mlataru repom skakućući s grane na granu u šumi mameći muške veverice, zbog čega bih trošila tvoje nenadoknadivo vreme, dragi ljubimče pisane reči, koje ti se ovakvo nikada više neće vratiti?

In medias res – kupila sam za svoje prilike skupu burmu četvrtastog oblika od belog zlata! Potpisala sam čekove bez pokrića, ali kad stignu na naplatu već će da *legne* plata.

Posle dve godine oženio me je taj moj dugoočekivani krivonogi muškarac tenorskog glasa i prćastog nosa, a sve to ima veze i s veličinom njegovog polnog organa – kakav glas, takav nos. Otac dvoje dece srećno se razveo. Bio je druga violina u pozorišnom orkestru. Zatim je umro, tiho, kako smrt nalaže u V.I.P. slučajevima, u snu, u noći kojoj je prethodilo naše avgustovsko, poludnevno pretakanju ceđenog, ključalog paradajza u trideset litarskih flaša koje su takođe bile tople, jer sam ih sukcesivno vadila kao sterilisane iz rerne baždarene na pedeset stepeni. Naš strah od gladi i najavljena ubitačna zima doprineli su mega kujanju paradajza, iako smo porodicu činili samo on i ja. Deca su ga se odrekla pošto je napustio njihovu majku. Ne kažem da sam bila nezadovoljna zbog toga.

Od vremena kada mi se dotična burma usadila na domalom prstu desne ruke koji je, u međuvremenu, od tankog postao ne toliko debeo, koliko mu je nabubrio drugi članak, gledajući od korena prsta, prošlo je nekoliko decenija. Sada sam vremešna, iako kočoperna starica, razdeljak na temenu mi je debljine

kažiprsta, seda sam, ali ne srebrno, već neke mrljave mišprdi boje. Frizura mi je u fazonu *paž*, jednom u dva meseca idem kod moje Lokice da me uljudi. Trpi me decenijama, mnogo je mlađa od mene. Zahtevna sam kada je reč o kosi, želim da svaka dlaka bude na mestu koje sam zamislila, tako je od gimnazijskih dana. Od aprila do oktobra svakodnevno vozim bicikl, sečem krivine, preteranom brzinom ulećem u pešačku zonu opterećenom istorijom srpske Atine, komunalna policija me ne kažnjava, misle – „Luda baba”. Nemaju vremena da uoče moju četvrtastu burmu od belog zlata, davno jedva otplaćenu na rate, u čekanju da će ih pojesti inflacija i da budem priženjena. Hoću da kažem, nemaju pojma koliko sam bila strastvena u krevetu s mojim muškarcima, pa shodno tome u tom stilu i vozim svog tihog, trpeljivog dvotočkaša.

Večeras pripita, kao uvek u ovo doba dana od kada sam udovica, zavaljena sam u fotelji oblika školjke, da bih se potom otečenim stopalima, bez kurjih očiju među prstima, otisnula u krevet koji više ne delim ni sa kim, slušam na jutjubu Rahmanjinov koncert broj 3 u izvođenju glavatog, svetskog virtuoza Rusa, Borisa Berezovskog, koji mesarskim prstima proizvodi vilinske zvuke na klavijaturi. Pogled mi pada na moju četvrtastu burmu. Baš je pravog oblika za moj bračni život, odnosno – bračne živote.

Inače, kompjuterom dobro baratam, skajpujem s Nevenom koja je otrprhnula iz Srbije u Toronto, šaljem mejlove dnevnim novinama u znak protesta što objavljuju kojekakve govnanije stranke bilo kog imena, a sve

pratim na internetu. Stoga, baratam i jutjubom, mojim najvernijim drugom u ovoj fazi života koja nagoveštava samo jedno – grob, a to u prenosnom smislu za mene znači, tako sam odlučila, peć za kremiranje i rasipanje pepela nad Dunavom pored koga sam se rodila, na obodu tvrđave proklete Jerine u Smederevu. Jerinin i Đurađev dvor bio je jedan od retkih dvorova u 15. veku koji je imao ugrađen toalet. Na vrhu Jerinine kule nalazio se njen lični bazen, preteča savremenih đakuzija. Sagrađen je po njenoj želji i po ugledu na stare rimske terme. Ložila se vatra u ložištu, odakle su topao vazduh ili voda kroz cevi stizali na vrh kule gde su bile Jerinine odaje za uživanje. *Prokletom* ju je prozvao narod zbog toga što se Đurađeva i njena kćerka Mara 1435. godine udala za sultana Murata Drugog. Narod nije voleo da srpska princeza bude data u osmanlijski harem a ovaj, kao i druge Đurađeve i sultanove dogovore, pripisali su – Jerini. Dala je rođenu ćerku u ruke neprijatelju da bi učvrstila međudržavne odnose! Dobra građa za roman ili filmski scenario – žena je krivac.

Sada, vrtim oko prsta četvrtastu burmu, okrećem je i odjednom mi se ukazuje njeno značenje koje nisam spoznala do ove vlažne, tople, odorne julske večeri dok se „komarci k'o rode”, što bi rekao Radovan Treći, sručaju na otkrivene delove tela. Da, kvadratna burma, shodno geometrijskom pojmu ima četiri strane. Kupila sam je, očekujući trećeg muža. Znači, jedna strana burme pripada njemu. Ali, tu su još tri linije kvadrata. Buljim i vidim likove svojih muževa, prethodnika trećem.